

Nr 202.

Av herr Ward, om beredande av nya medel för fortsättande av statens byggnadsbyrås låneverksamhet.

Bland de frågor, som tillhöra regleringen för budgetåret 1930—1931 av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, omnämner departementschefen, att statens byggnadsbyrå för fullföljande av sin verksamhet under sagda år anhållit om ett anslag av 28,000 kronor. Framställningen motive-
ras därmed, att de av 1929 års riksdag till kredit åt bostadsproduktionen anvisade medlen äro avsedda ej för budgetår utan för kalenderåret 1930. Samtidigt anmäles en från byggnadsbyrån till Kungl. Maj:t ingiven skrivelse av den 12 december 1929, vari anhålles om utverkande hos riksdagen av medgivande, att för budgetåret 1930—1931 till beredande av nya medel till bostadsändamål må ur statens bostadslånefond av de till fonden inflytande amorteringarna och räntorna för åren 1929 och 1930 få disponeras ett belopp av 3,000,000 kronor. Beträffande anslaget till upprätthållande av själva byråverksamheten anser sig departementschefen kunna fastslå, att under alla förhållanden byggnadsbyrås verksamhet icke bör utsträckas efter utgången av nästkommande budgetår. Med hänsyn härtill och med tanke på att omfattningen av byrås verksamhet torde komma att minskas, särskilt till följd av Svenska Bostadskreditkassans tillkomst, anser sig departementschefen böra beskära byggnadsbyrås anslagskrav från 28,000 till 20,000 kronor.

Vad beträffar själva huvudfrågan — anvisande av nya medel för fortsättande av byggnadsbyrås låneverksamhet — förklarar sig departementschefen icke ha varit i tillfälle att fatta ståndpunkt till den av byggnadsbyrån väckta frågan om anvisande av nya medel till sagda ändamål. Det kommer alltså att bero på ytterligare överväganden, huruvida regeringsförslag äro att motse i denna fråga, och i det läget synes det icke vara opåkallat att med utnyttjande av motionsrätten framföra saken till riksdagen, på det att denna, oavsett om regeringen kommer att framlägga proposition i ärendet eller ej, kan sättas i tillfälle att pröva frågan angående ytterligare medelsanvisning för bostadskredit.

Det är helt naturligt, att man med tanke på det av fjolårets riksdag fattade beslutet om anvisande av 30,000,000 kronor i obligationer för grundandet av ovan omnämnda Svenska Bostadskreditkassan ställer sig en smula tveksam inför ett förslag om fortsättande — låt vara under ytterligare blott ett år — av det provisorium, som lånegivningen genom statens byggnadsbyrå betecknar. Men redan den omständigheten, att statens byggnadsbyrå, som måste förutsättas väl känna till både det allmänna lånebehovet för bo-

stadsändamål inom städer och stadslänkande samhällen och de förutsättningar, som äro för handen med avseende å bostadskreditkassans möjligheter att inom närmaste framtiden ombesörja hela den kreditgivning, som hittills åvilat byggnadsbyrån, synes utgöra ett starkt skäl för riksdagen att under åtminstone ytterligare ett år anvisa medel för upprätthållande av byggnadsbyråns låneverksamhet. Men desutom torde varje för denna sak intresserad person genom egen eftertanke tämligen snart kunna komma till insikt om att organiserandet av de bostadskreditorganisationer, som skola förbindas med bostadskreditkassan, måste liksom allt annat nytt kräva en ganska rundlig tid. På sina håll torde man visserligen redan instundande sommar vara så långt kommen i fråga om organisationsarbetet, att bostadskreditföreningarna i förbund med bostadskreditkassan kunna påbörja sin låneförmedlande verksamhet, men på andra håll åter torde organisationsarbetet komma att taga en så väsentlig tid i anspråk, att behov av den genom byggnadsbyrån bedrivna lånegivningen ännu en tid måste anses föreligga. Därför synas starka skäl tala för, att statens byggnadsbyrå även för budgetåret 1930—1931 får för lånegivningen nödiga medel sig anvisade.

Naturligtvis kan mot ett förslag av denna innebörd den anmärkningen göras, att den provisoriska ordningens fortbestånd under ytterligare ett år kan komma att fördröja en allmänare anslutning till bostadskreditförening. Men det förhållandet, att det nu närmast är fråga om en övergångsåtgärd, torde vara ägnat att avsevärt minska denna anmärknings betydelse, liksom det för övrigt torde ligga i öppen dag, att statens byggnadsbyrå vid fördelningen av anvisade medel kommer att taga tillbörlig hänsyn till huruvida den nya kreditorganisationen hunnit göra sig nämnvärt gällande inom de lånsökande kommunerna eller icke. Och i vilket fall som helst, är det ju icke här fråga om en medelsanvisning, som kommer att ställa nya krav på statens finansiella förmåga, varför statsfinansiella betänkligheter knappast kunna framföras mot en tillfälligt fortsatt medelsanvisning.

Med stöd av det sålunda anförda tillåter jag mig härmed hemställa,

att riksdagen måtte medgiva att för budgetåret 1930—1931 må till beredande av nya medel ur statens bostadslånefond av de till fonden inflytande amorteringarna och räntorna för åren 1929 och 1930 få disponeras ett belopp av 3,000,000 kronor, att för år 1931 fördelas efter samma grunder som de under budgetåret 1929—1930 till statens byggnadsbyrå anvisade för kreditgivning åt bostadsproduktion avsedda medel.

Stockholm den 21 januari 1930.

Karl Ward.